

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskekerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 93. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 12 frt.
Félévre — — — — 6 »
Negyedévre — — — — 3 »
Egy óra — — — — 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Hétfő, április 24

Nálunk és tulnan.

Nagybecskerek, április 24.

(Dsk.) Mig itt, a mi kicsi országunkban a pacifikáló béke munkája széles medrére nyitotta meg az államunk létérdekeivel összhangzásban levő fejlődési processusnak s mig itt parlamentünkben a beszédes tettek rég várt aerája köszöntött be, addig tulnan, a monarchia másik felében, nemcsak a politikai visszavonás csálhatatlan betegségei nyilvánulnak, hanem a társadalmi, sőt a felekezeti szétzüllesztés eltagadhatlan s végzeteszerű fejleményei sodródának a bomlás útján a végfelosztásig.

Sokkal mélyebben fekvőbbek e kóros elváltozások magvai s csirái, semhogy bármely kormányzat, ha csak az előbbieket óriási botlásait meg nem történte nem teszi (a mi tiszta abszurdum) a forrongó ellentéteket, a melyek már nemcsak az amugy is kétséges faji hegemoniát, hanem magát a birodalom egységét veszélyeztetik, elsimitani képes legyen.

Mindenesetre első sorban és helyen áll odaát a nemzetiségi viszály, melynek megszüntetésében sehogy sem tudnak dűlőre jutni. A német pártok bizalmi férfiai, miként ez köztudomásu, megegyeztek abban, hogy tartományonként formulálni fogják a németek nemzeti és politikai követeléseit. Ez megtörtént. Nemrég a bizalmi férfiak gyűlést tartottak Bécsben s egy albizottságot küldöttek ki azzal az utasítással, hogy a különböző munkálatokból oly egyöntetű programot állítson össze, melyet valamennyi német ellenzéki párt és pedig tartományi különbség nélkül a magáénak vallhatna. Nem könnyű ez a feladat s bár a munkálatokat erősen titokban tartják, nem nehéz kitalálni, miben rejlik a főnehézség. Abban, hogy egészen más a németek helyzete azokban a vegyes nyelvű tartományokban, hol a németek többségben vannak, minő pl. Stájerország és azokban, a hol kisebbség-

ben vannak, minő például Csehország. Az előbbieken a német érdek az, hogy a többség minél jobban érvényesüljön a kisebbséggel szemben. Az utóbbiakban a kisebbség minél hathatósabb megvédését óhajtanák. Ez az oka a nagy titkolódzásnak, továbbá az, hogy a mostani Thun-kormányzat, mely a csehekre s a többi szlávokra támaszkodik, még alkudozásokba sem akarnak bocsájtkozni, hanem azt szeretnék, ha ezt a kormányt sikerülne megbuktatni. Egy új német-barát kormányval azután könnyebb volna a programot érvényre juttatni, mely valamennyi német pártot kielégítené.

A mostani osztrák kormány a maga részéről szintén halogatja annak a tervnek keresztülvitelét, hogy a nyelvkérdést a 14 §. alapján császári rendelettel szabályozza. Kisebbség, a közigazgatás körében tett engedményekkel igyekezik jó hangulatban tartani a türelmetlenkedő szlávokat, a németekkel szemben pedig várakozó állásba helyezkedik. Ily viszonyok közt a reichsrath munkaképességének helyreállítására semmi kilátás sincs és biztosra vehető, hogy a kiegyezést is rendeleti uton kell majd életbe léptetni. Az ellenzéki pártok közt, melyek a német pártok programmalakító működésébe bevonva nincsenek, ezalatt egy nevezetes mozgalom indult meg. Tömegesen kezdenek áttérni a protestáns vallásra. Az a jelszavuk: „El Rómától!” Ezalatt azonban az értendő, hogy „El Ausztriától!” E mozgalom egy a kormány, mint az egyházi hatóság körében mondhatni megdöbbenést keltett. A kormány azzal igyekezik ellene hatni, hogy sorra betiltja azokat az egyleteket, a melyek közvetlenül vagy közvetve ezt a mozgalmat támogatják. Gruscha bibonok, bécsi érsek pedig pástorlevelet bocsátott ki, melyben inti a katolikus németeket, hogy ne hagyják magukat elcsábítani. A Németországhoz húzó osztrák-németekben azonban erősebb a nemzeti rokonszenv, mint az ősi vallásukhoz való ra-

gaszkodás s ha nem valószínű is, hogy az áttérési mozgalom igen nagy tömegeket ragadjon magával, de azok, a kik a viszonyokat ismerik, még az eddigiéknél is nagyobb számú áttérésekre vannak elkészülve.

Mily óriási megnyugvással tekinthetjük mi a züllesztés szemben a magunk konszolidáló működését, mely fő részben annak a liberálisizmusnak élő talajából fakadt, a mit a Széll-kormány az eddigienél is hathatósabb módon igyekszik érvényesíteni.

Nemzeti szövetség Perjámoson.

Nagybecskerek, április 24.

Hazafias örömmel jegyezzük fel, hogy Torontálvármegyében a nemzeti szövetség ismét egy új fiókkal gyarapodott, mely hivatva van felső Torontál egyik leggazdagabb és legintelligensebb vidékén a magyar nyelvet és a magyar állameszmét szolgálni és terjeszteni.

A derék perjámosiak az első között vannak, akik — suaviter in modo, fortiter in re — megalakították a szövetséget s az élén álló férfiak teljes garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a szövetség eredménydus munkát fog kifejtteni.

A megalakulásról a következő tudósítást vettük:

Perjámos, április 22.

Gyertyánffy Dénes perjámosi főszolgabíró, mint a gyűlés egybehívója üdvözlö a számosan egybegyűlteket és miután a gyülekezetet megnyitottak jelenti ki, az összes jelenlevők óhajára és lelkesedése mellett az „Országos Nemzeti Szövetség“ perjámosi fiókját megalakultnak nyilvánítja ki.

A gyűlés ezen ténykedést a legnagyobb örömmel és „éljen“ felkiáltásokkal fogadja és Gyertyánffy Dén es főszolgabíró ur indítványára elhatározza, hogy ezen megalakulási ünnepélyesség alkalmából Ő felségéhez, szeretett koronás királyunkhoz a miniszterelnökség útján, nemkülönb-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A félkaru.

Ira: Bite Pál.

Ahol a mesgye véget ért, még egyszer visszánéztem a szántóföldekre. A nap erősen tüzött a szőke tarlókra. A láthatár szabad volt egészen az ég pereméig és néptelen, csak a szél kóborolt rajta; utját a megbolygatott bogáncsok s piros árvacsalanok fonnyadt bokrai mutatták az ide fehérlő tanyák irányába. Lefeje meg a szőke „Matty“ zizegő, bugás nádasa...

Szívem nehéz volt, mint mikor kedves ismerőstől válunk.

Neki vágtam a szegények temetőjének. A temetőcsőz keskeny sirnyilást tömködött be az ösvény szélén. Arra tartottam. Megnéztem a feketére mázolt fakeresztet. Irás nem látszott rajta; valami névtelen proietár keresztje volt, a kórház adta neki — messziről szakadhatott a nagy városba. Összekapkodtam egy csomó öszirózást, meg borostyánt a régi sírok oldaláról s megkötöttem koszorunak, a szél meg a friss halmot azalatt beszórta sárga levelekkel. Had álmodja a halott ember, aki kedveseitől messze hunyta le szeméit, hogy azok takarják be virágokkal a sírját.

Az avar megmozdult, mintha kigyók sikamlanának hideg testükkkel a levelek alatt nagyon halk neszzel. Az alkonyat hirtelen hűvösre vált. A verebek nyugtalanul csipogtak a

félig kopasz faágakon, amik mozogtak, össze-
verődtek.

A nagy, hangos város szürke háztömegei fölött haragos, sötét felhők terjesztették szét barnavörös szárnyaikat a komor kék boltozaton s gyorsan ereszkedtek az éghajlatig. Szélüket a nyugvó nap körülzsegte tűzvörös sugárrojtokkal a messze buckák mögül.

A temetőn tulnan, a gyeses földszáncról, különös jelenség döbbenett meg.

Ott, ahol az oszágut keresztelte a magaslatot, nagy hatalmas ember nézett felém tűzvörös fényvel besugározva. Bozontos szakáll, megnőtt haja a pogány hőskre emlékeztetett. Kopott, tépett munkás-zubbony takarta széles, izmos mellét, mely üllőül szolgálhatott volna valamelyik kovács-műhelyben. Zavaros, zöld szemei félelmes tüzben égtek, mig kemény, csontos arcán az elszánt vadság kifejezése látszott... Fenyegette rázta meg öklét...

Amerre fenyegtetett, sehol emberi lény, csak a gyár poros, vörösszürke falai a füstölgő szálal kéményekkel meredeztek az égnék, pár száz lépésre mögöttem. Meggörnyedten izgatottan mentem a magaslatra.

Valami szegény örült — gondoltam az emberre s már félutról láttam, hogy jobbkarja a váltóló hiányzik.

Lábainál 8—10 évesnek tetsző lányka ült csendesen, ölbe tett kezekkel.

A szél meg-megcibálta hosszú szőke haját, mely vékonyka piros szalaggal volt átkötve a fején.

Összezárt szempillái mutatták, hogy nagyon

tépelődik valamin. Széles homlokán, sovány, keskeny arcán sápadt gondok ültek. Komoly, merengő kék szemével — amelyekről a kakukfüre gondoltam — szomorú típusa volt a századvég korán vén gyermekeinek. Fitos orroskájára kihívó, dacos kifejezést kölcsönzött arcának. Mozdulatlan ült, mintha köből taragták volna...

A szél zugásán át idáig hallatszott a gépek szakadatlan bömbölése, fenyegető bugása a gyárból.

Az esti szürkület hirtelen megvilágosodott. A barna felhők oromzata kettészakadt s delejes erős fény gyult ki a hasadékon néhány percig. Az orkán vad erővel szántott át a magaslaton a letördelt faágakkal.

Az elemek tombolása fenséges nyitányt rögtönzött a borulatban. Az elemek meghasonlásának azt a megdöbbenő, félelmes nyitányát, mely valami égi rokonságot mutat az emberi szenvedélyekhez. Mire az egymásba szakadt felhők elsötétítették a földet, az esti fény is elvérzett az alkonyattal vitt harcban.

A róna képe beleveszett a borulatba, — olyan volt, mint a gyászfátyollal takart női arc. — Csak a gyár vörösszürke falai látszottak még. Csillogó, fényes ablakai ide néztek ránk a gépkerekek rohanó acélküllőivel, a mik elzuhantak meg visszatértek, mint egymást hajszoló árnyak.

A nagy, erős ember szavai ebben a percben tulsivítottak az orkánon. Haragos átkai odaestek a gyár falára, mint nehéz pörölycsapások.

Az orkán bösz kacaja zárta be az emberi hangokat. Megértettem már, miért fenyeget a

A hivatalos melléklet 80. számával.

a magyar nemzet kedvencéhez József főherceg Ő fenségéhez hódoló távirat menesztessék.

Gyertyánffy Dénes főszolgabíró ur indítványára most a gyűlés a legnagyobb lelkesedéssel és egyhangulag Thész János perjámosi esperest választja meg elnöknek, jegyzőnek pedig szintén egyhangulag Schönborn József perjámosi gyógyszerészt.

Thész János esperes elfoglalva az elnöki széket, következő lelkes szavakat intézte az egybegyűltekhöz:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Örömmel foglalom el a mai gyűlésben az elnöki széket. Örömmel pedig azért, mert oly tárgyról akarunk tanácskozni, mely édes hazánkat és nemzeti érdekeinket igen közelről érinti. Már pedig ott a hol nemzeti érdekről van szó, mindenkor a legnagyobb lelkesedéssel áldozom föl gyöngé tehetségeimet és erőimet. Mert nem tudok magamnak magasabb célt, fontosabb ügyet képzelni, mint azt, midőn a haza szent ügyét szolgáljuk.

A haza felvirágzását és boldogulását, a nemzet erejének fejlesztését előmozdítani és fokozni, ez minden honpolgárnak legszentebb kötelessége. Ez azon ügy, mely elől nem szabad elzárkóznunk, melyet teljes odaadással és nemes versenyzéssel szolgálunk kell. Mert minél nagyobb az ügybuzgalom ezen a téren, minél nagyobb lelkesedés hatja át a honpolgárok szíveit, annál nagyobb minden irányban az összetartás is. S épen az összetartásban fekszik a legnagyobb erő. Az összetartás a leghathatósabb emeltyű a nemzet erejének fejlesztésében.

Oly nemzet, melyben hiányzik az összetartás, mely a szélrózsa minden irányában széthúzódik, az elcsenevészedik és ma-holnap biztosan szétmállik, mert összetartás nélkül nincs meg benne a szükséges életerő. Bizonyíték erre a nemzetek története.

Ellenben oly nemzet, melynek tagjait az összetartás kapcsa fűzi egymáshoz, az pusztíthatatlan, az a legnagyobb csapások után is „Phönix“-ként újra és újra föltámad hamvaiból.

Ezen összetartást föléleszteni és fejleszteni van hivatva a „Nemzeti Szövetség“ melyet ma Perjámos és annak vidékén életbe akarunk lépíteni.

Es vajjon mi a közelebbi célja ezen Szövetségnek? ezen kérdésre megadja a feleletet az alapszabályok 2-ik §-a, mely így hangzik:

Elnök felolvassa az alapszabályok 2-ik §-át., majd folytatja: Van-e ennél magasabb és szentebb cél? Alig hiszem. S azért meg is vagyok győződve, hogy mindenki szívesen fog közreműködni ezen fontos cél előmozdításában. Fogadják köszönetemet azon megtiszteltetésért hogy a helyi szövetség elnökévé megválasztottak.

gyár felé a nagy, hatalmas ember . . . A gyári munka sebesültje volt . . .

A gépek szakították ki karját, az erős, munkabíró kart, amivel bikát gyűrhetett le.

Ide jött, talán minden este itt áll a magaslapon tehetetlen, bosszúsággal szívében, hogy átkot süvitsen a poros falakra, amik között véres roncsai maradtak . . .

Talán álmosan, törődötten, vagy részegen a pálinkától állt aznap munkába. A meleg gőz megszádította s egyszerre vérsugár tört ki, vastagon ömölve a vállából.

Azok a hatalmas vasóriások zúgó kerekeikkel, benn a gyárműhelyekben, mintha emberverre szomjaznának, olyan gyakran hangzik föl a megsonkult, szegény munkások ordítása . . . Az elemek bosszúja ez, a járomba fogott vad állat bösz harapása urán, az emberen. Amelyikhez hozzá kap egy vigyázatlan pillanatban, az nem jön vissza soha többé, hogy parancsoljon fölötte . . .

A sötétségben úgy látszott, mintha egyre közelebb nyomulna győzelmes lihegéssel a szürke kő kolosszus, vörösfényű szemei méginkább vilogtak a sötétségen át . . . Megrázkódtam; az ő nagy zuhogással szakadt ránk, a félkaru hangosan káromkodott:

— Szivtelen Isten! Nézz le, egy teremtményed lett roncsos!

A kis lány hangos sóhajással szökött talpra s átkarolta, minden erejével szoritva az óriás lábait. A szakadó víz keményen paskolta merev, szivtelen arcát. Kétségbeesve nézett föl.

— Az istenke megharagszik ránk, ha mindig kár omkodsz apám.

A gyűlés elnöknek ezen hazafias szavait, hosszantartó éljenzéssel fogadja.

Thész János elnök ezután felkérte most a gyűlést, a tisztikar folytatólag megválasztására, mely egyhangulag és lelkesedéssel választotta a következő urakat.

Igazgató: Gyertyánffy Dénes perjámosi főszolgabíró.

Alelnök: Dr. Koreck György tb. m. főorvos. Pénztárnok: Vollmann Ferenc perjámosi községi jegyző. Bizottsági tagok: Reitter Ede, Löffler Béla, dr. Vajda Lajos, Schneider József, Fodor Adolf, Peterdy Kálmán, Hoffmann Vilmos, Takáts Mihály, dr. Stefan Miklós és Gatter Aurel urakat.

Gyertyánffy Dénes igazgató indítványára a gyűlést Thész János elnöknek, a gyűlés tapintatos és célirányos vezetéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 4. D. u. fél 4 óra. Megyei állandó választmányi ülés.

Május 12. Jegyzői szigorlatok.

Május 14. Torontálmegyei községi és körjegyzők egylete rendes évi közgyűlése.

Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.

Május 15. D. e. 10 óra. Tavaszi megyei közgyűlés.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Balogh László nagybecskereki pénzügyi irodatisztet a dévai m. kir. pénzügyigazgatóságához végleges minőségben irodavezetővé nevezte ki.

— Szent-György napja. A tavasz első hivatalos napja után, a melyet József napja jelez a kalendáriumban, Szt.-György napja az, amely nem kevésbé jelentőségeltjes és a mely az első tavaszi napot követi. Sok mindentről nevezetes a Szt.-György napja. De ezek a különböző vonatkozások, a melyek e nappal összefüggnek, mindinkább letűnnek a modern haladással és észrevétlenül mulnak el a városi nép zajos életében. Ma már ezeknek a különböző szentnapoknak a jelentősége inkább csak a tanyai nép előtt bir fontossággal, amely Szt.-Györgynaphoz is sokra nézve fontos dolgot fűz. Ezen a napon köti meg a földművelő-gazda a földjén munkálkodó mezei munkásokkal a szerződését Szt.-György naptól Szt.-Mihály napig. Ettől a naptól a hajnali harangzó is korábban szólal meg. A város életében csak a házmesterek kísérik nagyobb figyelemmel Szt.-György napját, mert ettől a naptól kezdve az ő kapuzárasi működésük egy órával később kezdődik.

A félkaru nem hallotta a gyermek szavát. Széles melle zihált, amint farkasszem nézett a gyárral.

— A pajtásaid várnak . . . apám gyere! . . . Sikongott a kétségbeesett gyermekszó.

A nagy ember egy lépést tett a gyár felé s mintha megérezte volna lábain a ránehezülő terhet, leejtette öklét. Álla mellére esett s hőrögye szoritotta magához a lánykát . . . hirtelen megfordult a város felé.

A lucskos sárban nyomom követtem nehéz lépéseit. Egyik külvárosi pincekorcsmába nyitott be.

A lányka lehunyt szemekkel, szegyenkezve fogta lejjebb szoknyácskáját, sovány nedves láb-száraira a küszöbön.

A félkaru ember kigyult tekintettel nézett a füstbe. Rekedt, durva hangon beszélt lenn egy rongyos ember s a bortól nedves asztalt csapkodta ökleivel.

Az éhes munkásnép parlamentje szötte itt pálinkától fölhevült agygyal a társadalmi forrongás véres terveit.

Valami szilaj tűz lobbanása látszott a félkaru szemében, arcán, egész testén a veszedelmes lázító szavakra. Levette kalapját tiszteletteljes mozdulattal . . .

. . . A korcsmaajtó becsapódott utánuk. Halk, zavaros morajlás hallatszott csak alulról az éjszakába. Mintha messziről valami megáradt, piszkos folyó hömpölygetné iszapos, szélvert hullámaint a gazdag rónaságra.

— A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete a május hó 6-án tartandó hangversenyre való tekintettel sürűen tartja zenegyakorlatait, sőt az utolsó gyakorlat alkalmával az egylet vegyes énekkara is közreműködött. Ripka A. karmester fáradhatlan buzgalommal vezeti a teendőket és dr. Selymessy S. az egylet ügybuzgó alelnöke, mint a hangversenyt rendező bizottság elnöke szívós kitartással vezeti az elvált feladatokat s mint értesülünk fényes eredménye lesz működésének. A zene-egylet jövő szerdán, azaz április hó 26-án este 8 órakor a polgári iskola dísztermében választmányi ülést tart, a melyen a hangverseny részleteit alaposan előkészítik.

— Ötven év előtt. Az ötven év előtti eseményekről a következőkben emlékeznek meg az akkori hírlapok: Perczel Mór tábornok-Kohlmann ezredes hadosztályával a Supan vezérlete alatt álló szerb főkelőket Mokrinnál megtámadtja, miközben maga hátban, a bácsi osztály egy része pedig Török-Becse és Nagybecskerek felől fenyegetik az ellenséget. A megrémült szerbek ekkor anélkül, hogy komoly harcba ereszkednének, lovaikra és szekereikre felkapva, futásnak erednek. Perczel szákmánya „sok ezer kocsi és marha“, 1000 fogoly stb.

— A pancsovai cukorgyár. A Pancsován létesítendő cukorgyár ügyében a héten tartatott meg az értekezlet. A cukorgyárat a Zangerhäuser németországi pénzcsoport akarja létesíteni. Ennek képviselőjében érkezett le Wittenberg József gyáros. Az értekezleten Mattanovich Adolf polgármester és intéző köreink vezető férfiai vettek részt. — Wittenberg előterjeszté, hogy a pénzcsoport, támogatva a magyar kormány által, hajlandó a cukorgyárat létesíteni. A gyár és üzemtartása 1.000.000 forintba kerül. Ebből a pénzcsoport 500.000 frtot visel, a másik 500.000 frtot a vidék birtokossága adná oly módon, hogy legalább 4000 holdnyi területen 10 évre biztosítatnék a répatermelés, mely idő alatt a részvétel arányában a befektetett tőke törlesztetnék és a gyárnak felerészben tulajdonosai lennének — Az értekezlet örömmel fogadta az előterjesztést és felkérte Wittenbergert, mielőtt az érdekeltek között a cukorgyár alapítására nagyobb és széleskörű akciót indítana, terjeszsen be a vállalat létesítését, finanszírozását és vezetését illetőleg egy részletes tervet, mit Wittenberg legközelebbi időre megígért. Alig hogy hire ment annak, hogy Pancsován cukorgyár létesül, Torontál-megye és Temesmegye birtokossága körében rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul, ami biztató jelnek vehető. Megjegyezzük még, hogy szakemberek Pancsovát földrajzi fekvésénél, talajviszonyainál, éghajlatánál fogva rendkívül alkalmasnak tartják egy gyáripar erőteljes fejlesztésére, valamint, hogy egy hold föld, melyen cukorrépa termeltetik, évente tisztán 80—90 frtot hoz, míg most gabona után 35—40 frtot.

— Hamis pénz Nagybecskereken. Megemlékeztünk már róla, hogy a nagybecskereki rendőrség erélyesen kutat egy banda után, a mely hamis egyforintosokat hozott forgalomba. Ennek alapján Hilbert János, Kremer Antal és Merschbeiker Miklós helybeli lakosokat a rendőrség letartóztatta. A hamis pénz állítólag Tolvádiáról származik. Eddig 22 darabot sikerült lefoglalni, de a nyomozás még folyamatban van s így remélhetőleg még többet is fognak találni. Ugylátszik, hogy a bűnös manipulációban sokan vettek részt, mert a nyomok nemcsak Tolvádiára, hanem Dolácra és Giládra is vezetnek. Megemlítjük még, hogy a hamis pénz terjesztése leginkább házalás és kártyázás által történik, a miért jó lesz óvakodni.

— Vásár. A legközelebbi párdányi országos vásár május hó 14-én tartatik meg.

— A pancsovai katonaság. A közhírré vált katonai dislokáció alkalmából megtudta Pancsova, hogy a közös-hadseregbelieket elviszti és helyükbe nem jönnek mások. A város törvényhatósága e hirre küldöttséget menesztett a legilletékesebb faktorokhoz. A kérésnek foganatja lön. A temesvári hadtestparancsnokság a napokban értesíté a polgármestert, hogy a Pancsován állomásozó közös-hadseregbeli 4 századbeli legénység és velük a tisztikar nem megy Karánsebesre, hanem ott maradnak Pancsován.

— **A tavasz.** A tavasz itt van s vele jö a fák lombosodása s evvel meg a szerelmesek epe-dése. A megnépesülő erdők, mezők illatos légé-ben páranként szállnak fel a sóhajtások s hegy, völgy visszhangozza a csókok áriáját, melyhez a fűlemilék és társaik fújják a primet. Legalább így képzelik ezt el a poéták meg a szerelmesek, míg mi, a földgolyó hidegebb lelkületű lakói egykedvűen konstatáljuk, hogy ha meleg is van, fu a szél . . . A szerkesztőségek meg elő-veszik a tágabb öblü papirkosaraikat, mert hát tavasz van s azok a poéták meg . . . hiszen itt a tavasz . . . Hogy aztán a kép még tel-jesebb legyen s a tavasz nagyszerűsége jobban kidomborodjék, megélenkülnek a képes napi-lapok tavaszi idylljeikkel, hol a nők piros pettyes fehér ruhában, a seladonok meg sárgacipőkben és szalmakalapban mondják egymásnak azokat a bizonyos bókákat s a piros pettyes fehér ruhák és szalmakalapok meg némán hallgatják a lehel-letszerű suttogást . . . Es majd mikor már mind ezek újra elcsépelet historiák lesznek s a fák is unottan néznek le lombkoronáikkal a tavasz specialis specialitásaira, akkor jö a papák öröme, a majális . . . evvel aztán kicsinek, nagyuk pajzán vig kedélye s az újra meg újra meg-népesedő mulató helyek fái a sok zenétől ök magok is már csupa polkát fujnak s a szellő lombkoronáikat valzer tempóban fogja ide-oda ringatni, . . . mert hiszen tavasz van.

*
Az időjárásra nézve a következőket írja Meteor: A szokatlan meleg, a mely beállott, az óriás bolygó hatásának következménye, ami a rövid zivatarokat is előidézte. A beállandó vál-tozások legvalószínűbben ezután is viharos, ziva-taros jellegűek lesznek s a 25-diki csomópont körül érvényesülnek. A 25—26-ki csomóponton átesve már csak a májusi csomópontok lesznek hatással légkörünk változásaira, de ezek felette szép számmal sorakoznak, így a szép május, a költők és virágok hónapjától nem sok jó időt várhatunk. Változási csomópontjai a következő napokra esnek: 1., 2., 9., 16., 17., 25., 28., 31-ike. Ezekhez még néhány jelentéktelennek mondható is járul: 7., 11. és 27-én. Mindjárt tehát május kezdetén van két változási csomópontunk, ami a kirándulni vágyókra nézve cseppet sem biztató. A fagyos szentek az idén nem ígér-keznek rosszaknak, amennyiben napokra csak egy jelentéktelenebb csomópont esik, így ezek-től nem igen kell féltünk. Erős változási csomó-pont a 25-iki, ami éppen a félelmes Orbán napra esik, ehhez járul még az, hogy 27-én Uranusz oppozíciója következik. E hideg világ rossz omen májusra nézve, amely különben változatos nak s így inkább hívősnek, mint melegnek ígérkezik s a szőlős gazdák nem bizakodhatnak nagyon el a májusban. Különösen félni lehet a 25-iki csomóponttól. Ha szél van, nem fagy el semmi, amit mindenki ösmer, de ha szél van, der sem keletkezik, vagyis tehát csak a dértől kell megóvunk a növényt. A szél nem lévén más, mint légmozgás, légáramlás, ha tehát ily légáramlást elötdudánk idézni, a fagytól ezáltal is megmenekülünk.

— **A Béga titka.** Skok József, aki 14 nappal ezelőtt eltűnt, öngyilkossági szándékból a Béga-ba ugrott. Hulláját f. hó 21-én találták meg a muzslyai kompnál.

— **A hamisítások alkonya.** Elmúltak a hami-sítások aranjszepe szép napja. . . Nem lehet már semmit sem hamisítani! A borhamisítók üldözésével agyonütötték — azokat is, a kik jó bort mérnek, a vaját hamisítva csak ugy szabad eladni, ha rajta áll e név: margarin. Olykor a rendőrség alkalmatlankodik a kofáknál, hogy nem árulnak-e hamis élelmiszereket. Szóval nincs többé hamisítás. Azt hittük már, hogy a hamis mosolyok, a hamis fogak és a műhaj üldözésére kerül most a sor, az erélyes Darányi miniszter azonban kifundálta, hogy van még más dolog is, a mit hamisítani szoktak és a minek felügye-lete az ő hatáskörébe tartozik. Ezek a mező-gazdasági vetőmagvak, a melyekkel éppen ugy nem szabad a tisztelt publikumot becsapni, mint a hamis borral. Rendelet érkezett a hatóságok-hoz, hogy a rossz, preparált vetőmagvak forga-lomba hozását üldözzék. Erről van már törvény, mely eddig a lomtárban fekdűt. Az eljárás hason-latos ahoz, melyet a borhamisításoknál kell kö-vetni. A minták az országos magvizsgáló inté-zetbe küldendők.

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájás-nál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, csuz-nál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való be-dörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera,

hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménynyel használta-tott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a leg-több gyógyszerárban készletben van, hanem be-vásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horkony-Pain-Expeller“ vagy „Rich-ter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Hor-gony“ védjegyre kérünk figyelni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

I.

A főrendiház ülése április 24-én.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház ma meg-kezdte a költségvetés tárgyalását. Elsőnek hozzá szólt

Zichy Nándor gróf, ki konstatálja, hogy a jelenleg uralkodó politikai irány nem felel meg a katolikus állampolgárok jogos igényeinek, rosszalja továbbá a fe-lekezeti iskolák államosításának politiká-ját. A költségvetést nem fogadja el.

Szabó Jenő sürgeti a kongrua-kérdés megoldását.

Majláth József áldásnak tekinti az országra, ha Széll Kálmán az ő pro-gramját megvalósítja. Alaposan foglal-kozik ezután a munkás-kérdés rendezésével és a közigazgatás államosításával. A költ-ségvetést elfogadja.

Elnök ezután berekeszti az általános vitát A részleteknél

Wlassits Gyula miniszter áll fel szólásra és általános figyelem középette kifejti, hogy ő nem hive a felekezeti isko-lák exclusiv államosításának és kijelenti, hogy ő a valláserkölcsei nevelés fontos-ságát mindenalkalommal hangoztatta. Arról, hogy a kormány maga venné kezébe a kongrua rendezését, még nem nyilatkoz-hatik, mert a bizottság most még javában dolgozik. Végül Széll Kálmán miniszter-elnök szólal fel.

II.

A képviselőház ülése április 24-én.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma formális ülést tartott, melyben elhatározta, hogy a nemes-ócsai választás ügyében elrendeli a vizsgálatot, továbbá, hogy a kuriai bírás-kodásról szóló törvényjavaslat tárgyalását csütörtökön fogja megkezdni.

A holnapi ülésen a kormány több interpellációra fog válaszolni. Többek közt Széll miniszterelnök válaszolni fog a ki-nai kérdésben tett interpellációra.

Báró Fejérváry Pécs diszpolgára.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pécs város törvényható-sága ma tartott közgyűlésén báró Fejér-váry Géza honvédelmi minisztert egy-hangulag diszpolgárává választotta.

Szilágyi belügyminiszter.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az O. E. jelenti: Az a hir, mintha Szilágyi Dezsőnek belügy-miniszterré való kinevezése tervbe volna véve, teljesen alaptalan.

Goluchowski Budapesten.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ ered. távirata.) Goluchowski gróf külügy-miniszter tegnap látogatásokat fogadott s holnap utazik el Budapestről. A miniszter, mint felhívatlanosan jelentik, az ischli klauzula elejtése következtében beállott új osztrák helyzet ügyében időzik a székes-fővárosban.

Egy falu lángokban.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagy-Kállóból jelentik, hogy ott ma reggel óriási szélviharban tűz keletkezett. Eddig 50 épület lett a lángok áldozata.

Az aradi román püspökválasztás.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagy-Szebenből jelentik, hogy az aradi román püspökválasztást május hó 14-én tartják meg.

Karlisták összeesküvése.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Barcelonából jelentik, hogy ott egy nagyszabású karlista össze-esküvést fedeztek fel. A mai napon több elfogatás történt.

Sztrájk.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lüttichből jelentik: A bányamunkások sztrájkja általános. Tegnap nagyobb zavargások történtek, miközben számosan megsebesültek.

A Figaro leleplezései.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból telegrafálják: A Figaro legújabb száma Siroug angol újságíró és Bilot tábormok vallomásait közli. Sirougnak azt mondta Eszterházy, hogy a borderót Sandher parancsára írta és hogy Mercier hadügyminiszter megpa-rancsolta a haditörvényszéknek, hogy Dreyfust elítélje.

Zavargások Algirban.

Budapest, április 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: Algir-ban az antiszemita nagy tüntetést ren-deztek. Drumont képviselőt, Voinal polgármestert, egy szerkesztőt, egy község-tanácsost és huszonkét embert letartóztat-tak. Két rendőr megsebesült.

Határidő-üzlet.

Budapest, ápr. 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 15 krral estek. Kötetett:

Buza áprilusra	8:46— 8:48
Buza őszre	8:44— 8:46
„ májusra	8:17— 8:19
Rozs októberre	6:58— 6:60
Zab áprilusra	5:42— 5:43
Tengeri májusra	4:43— 4:55

Hirdetések.

A torontáli h. é. vasutak alkalmazottai, valamint az oszt. magy. I-só általános tisztviselőegylet nagybecskereki takaré- és előleg-társulatának tagjai fogyasztási szövetkezete.

296. szám 1899.

392—1.1

Meghívó.

A torontáli helyi érdekű vasutak al-kalmazottai, valamint az osztrák-magyar I-só általános tisztviselő-egylet nagybecskereki takaré- és előleg-társulatának tagjai fogyasztási szövetkezete 1899. évi május hó 7-én délelőtt 1/211 órakor Nagybecskereken a torontáli helyi érdekű vasutak üzlet-igazgatóság forgalmi osztályának hivata-los helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az üzletrészes tagok ezennel tisztelettel meghívattak.

NAPIREND:

1. Az alapszabályok módosítása.
2. Indítványok.
3. Tiszteletbeli elnök választása.

Figyelmeztetés.

A közgyűlésen minden tag résztvehet s ott annyi szavazattal bir, a hány üzletrészt jegy-zett, a magáéval együtt azonban legfeljebb 10 szavazatot képviselhet. Aki magát meghatal-mazott által képviselteti, annak mindenkor 2 tanu által aláírt meghatalmazást kell kiállítani, melyen az üzletrészesek száma kiteendő.

Nagybecskerek, 1899. március 22.

A fogyasztási szövetkezet igazgatósága.

877. tkvi szám 1898.

384-11

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a Kisbirtokosok országos földhitelintézete javára 23 frt 10 kr. 9-10 fél-évi járadéktól, ebből 11 frt 55 kr. után 1897. évi február hó 7-től, 11 frt 55 kr. után pedig 1897. évi augusztus 7-től járó 6% kamatok, 24 kr. bírság, 9 frt eddigi, 6 frt 70 kr. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: LX. t.-c. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében Petrov Toma és Marica csentai lakosok ellen a Csenta község határában fekvő és a csentai 804 számú telekvben foglalt:

1. 114. hrsz. 1. 2. és 3. dülő összesen 3 hold I. oszt. szántóra 450 forint;
2. 114. hrsz. 4. dülő 1 hold II. oszt. kaszálóra 140 forint;
3. 115 hrsz. 1 hold II. oszt. kaszálóra 110 forint;
4. hrsz nélküli 400 □-öl szőlőre 62 forint becárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Csenta község-házában 1899. évi május hó 20. napján délután 2 órakor fog megtartani a következő egy a telekkönyvi hivatalban, mint Csenta községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.
3. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni. — A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik

a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményét vonja maga után. — A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok országos földhitelintézete, ha az árverezők sorába akar lépni (az 1884: XXVI. t.-c. illetőleg az osztr. magyar bank jelzálog-hitelosztálya alapszabályainak ezen törvényben becikelyezett 11. §-a f. pontja értelmében felmentetik.

Perlaszon, a kir. járásbiróság mint tkvi hatóságnál, 1899. évi január hó 26-ik napján.

Tóth,
kir. aljárásbíró.

2174. tkvi szám 1899.

389-1.1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak, Tarcsul Jucza nagybecskereki lakos végrehajtást szerződő elleni 117 frt 50 kr. tökekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Nagybecskerek község 2030. számú tkvben 3378. hrsz. és 2039. ö. i. sz. ház és 100 □-ölnyi beltelek 576 frt kikiáltási áron 1899. évi május hó 23. (huszonharmadik) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre

kittűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Arverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 57 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42 ik §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában s Nagybecskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Dr. Selymessy,
kir. törvényszéki bíró.

Fix fizetéssel

felvétetnek egyes férfiak és nők egy elsőrangú versenyképes **biztosító társaságnál.** Előnyös népbiztosítási díjtételek. Járatlanok kelőleg beoktattatnak. Helyi ügynökök felvétetnek Torontál-, Temes-, Krassó-Szörény-, Csanád-, Hunyad- és Bács-Bodrogmegye bármely helyiségében. **Globus** élet- és járadék-biztosító társaság vezérügynöksége Temesvár, Hunyadi-ut 13. 387-1.1

Hirdetések

felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

Menetrend

a keskenyvágányu vonalra.

Érvényes az ujzsombolya—zsombolyai vonalrész megnyitási napjától.

Nagy-Becskerek-Bégapart-Zsombolya.					Vissza.						
Vegyes-vonat		Személy-vonat		Állomások	Vegyes-vonat			Személy-vonat			
524.	526.	522.	502.		504.	525.	523.	521.	501.	503.	
I-III. osztály					I-III. osztály						
250	Csak minden szerdán és szombaton közlekedik.	505	200	705	ind. N.-Becskerek-Bpart	Csak minden szerdán és szombaton közlekedik.	624	1045	627	1021	
254		510	204	709	Német-utca		620	1042	624	1018	
258		514	208	713	Ferencz József-tér		616	1038	620	1014	
302		518	212	717	Korona-szálloda		612	1034	616	1010	
306		522	216	721	Temesvári-utca		608	1030	612	1006	
310		527	221	725	Nagy-Becskerek-Vámház		604	1016	608	1002	
324		541	235	739	Klekk megállóhely		549	1012	554	948	
328		546	239	743	Klekk		545	1008	550	944	
345		602	255	759	Katalinfalva		528	951	535	930	
350		608	300	804	Katalinfalva megállóhely		522	944	530	925	
355		618	307	811	Béga-Szent-György		514	935	523	918	
418		635	322	826	Ittvárnok-Rogendorf		457	917	508	903	
430		655	341	844	Csősztelek		436	901	454	849	
Csak minden kedden, pénteken és vasárnapon közlekedik.		*455	*704	*350	*858		Pálmajor	*427	*846	*439	*834
		*502	*711	*357	*900		Jánosmajor	*420	*839	*432	*828
	519	727	417	915	Magyar-Czernya	406	825	419	816		
*524	*738	*421	*919	Karolinamajor	*359	*818	*412	*811			
*530	*738	*426	*924	Leonamajor	*353	*812	*407	*807			
548	756	441	939	Német-Czernya	337	756	353	754			
555	*802	447	945	Juliamajor	329	*747	347	749			
611	818	502	1000	érk. Uj-Zsombolya	312	731	332	735			
615	819	504	1002	ind. Uj-Zsombolya	308	728	330	733			
622	826	512	1010	érk. Zsombolya	300	720	322	725			
900	958	738	1238	érk. Szeged	—	—	455	1146	559		
125	125	—	715	Budapest-nyugati-pályaudvar	—	—	1035	815	280		
814	—	—	—	érk. Temesvár-Józsefváros	—	—	545	153	410		

Megjegyzések:

1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.
2. Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.
3. Az éjjeli idő, esti 600 órától reggeli 559 perczig, a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve.
4. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva; a gyorsvonatok által közveitett csatlakozások időadataiban az órák vastagabb számjegyekre vannak nyomtatva.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.